

skolu normālam darbam. Ja isti rūpīgi kāds aplēstu, cik daudz no tautiešu saziēdotajiem līdzekļiem mūsu lielās organizācijas nokongreso, nobanketē un nobrošūrē, bez kā no visa tā tiktu kāds paliekams labums latviskuma saglabāšanas virzienā, mums līdz matu galiem vajadzētu nosarkt. Sajā ziņā visa mūsu skajā «nacionālpolitika» ir vienas dienas politika. It kā meklējami kādu kompensāciju tam, ka pasaules notikumu ielajā plašumā esam kā smilšu grauds tukšnesī, bez mazākās iespējas ar savām «rezolūcijām» ietekmēt vēstures dabiskās norises, mēs cenšamies sevi iztēloties par kaut kādiem valstsvīriem, politiķiem, diplomātiem, publicistiem, lāga vairs nepamanot, cik reizēm viss tas ir karikatūriski. Un aizrāvušies ar šo savu «svarīgo» šodienu, mēs it kā nemaz nedomājam par rītdienu. Mēs lepmi pavēstām, ka nopirkts jauns zemes gabals baznīcas celšanai, ka pieauguši noguldījumi tautiskā bankā, bet vai mēs tajā pašā laikā arī padomājam, kas apmeklēs šo baznīcu vai kas baudīs tautiskajā bankā uzkrāto līdzekļu augļus, ja pēc kādiem gadu desmitiem latviešu vietā būs vairs tikai latviskas cilmes amerikāņi, kanādieši, austrālieši... Un ja latviskuma saglabāšanas pamats un balsts — latviešu skolas mūsu mītnes zemēs — joprojām mitināsies nožēlojamās pažobeles, tad citādi tas nemaz nevar beigties.

Vecais skolotājs, Kanberā

Radies «tautas» daivas laureatam arī par šo atklātajā mazumiņu. Soreiz viņš bijis paties.

A. KURMIS, Ņujorkā

Katrā ziņā interesanta iecere

Pagaidām viss ir projektā, pagaidām ir runa par «ceļa sagatavošanu». Turklāt bez pārliekas steigas — līdz Latviešu fonda (Latvian Foundation) oficiālajai dibināšanai, domu un ieskaļu apmaiņai, laika vēl gandrīz gads. Taču jau pirmā informācija par nodomu tādā fonda dibināt izraisījusi sabiedrībā zināmu interesi. Un vairāku iemeslu dēļ.

Latviešu fonda 42 iniciatori no ASV un Kanādas sapulcējās novembra sākumā Detroitā, lai izraudzītu pagaidu valdi un pagaidu darbības noteikumus, kas sagatavotu ceļu fonda dibināšanai nākamajā gadā, par jaunā fonda uzdevumu proklamējot latviešu kultūras darba atbalstīšanu.

Kā radusies doma par vēl vienu, jaunu latviešu fondu? Var atzīmēt, ka iniciatoru sanāksmē cita starpā minēti šādi argumenti: «Es neparedzu, ka mūsu jau nostiprinātie fondi un organizācijas drīzumā kļūs gribīgāki uzņemties riskus, ko tie līdz šim noraidījuši. Es neparedzu arī, ka tuvākā nākotnē mūsu politiskās un kultūras problēmas drastiski mainīsies...» (prof. J. Peniķis);

«Radāms kaut kas laikmetīgāks un lielāks, kur netrūktu ne līdzekļu, ne ideālistu... Fondā jābūt cilvēkiem ar visdažādākiem uzskatiem, fondam jāskatās nākotnē, jāredz kopējais ceļš...» (Dr. V. Muižnieks).

Nav grūti pamanīt, ka šī argumentācija ar savu smaili trāpa «mūsu jau nostiprinātos fondus un organizācijas», kuru «riski» tautiešu saziēdotā līdzekļu tērēšanā koncentrējušies uz lētu politikānismu, bet nekad nav īstēni ietvēruši sevi rūpes par latviešu kultūras atbalstīšanu. Šo «nostiprināto fondu un organizāciju» vecie vadītāji ir arī tie, kas kā velns no krusta vairājušies tolerantā sadarbīties ar visdažādāko uzskatu cilvēkiem un nekad nav tiekušies raudzīties nākotnē, saskatīt kādu kopēju ceļu. Dr. V. Muižnieks viņus vārdā gan nav nosaucis, bet nav šaubu, ka savu necilo portretu tie var pazīt bez lielām grūtībām...

Un vēl kas. Deitroitas sanāksmes 42 dalībnieki pārstāvējuši «101.000 dolāru lielu iemaksu solījumu». Jābūt pārlieku naivam, lai neatrastu te nekādu kopsakarību ar ALA's savāktajiem 100.000 dolāriem, kurus izlietojot atkal nav lieki «riskēts» jūtāmāk atbalstīt latviešu kultūras pasākumus šā vārda patiesā nozīmē...

Kā iecerēts savākt pagaidām vairāk simboliskos 101.000 dolārus? Iniciatori paredzējuši veidot Latviešu fonda materiālo bāzi no 1000 dolāru lielām dalības maksām, ko turklāt iespējams gada laikā atprasīt, ja fonda vadība nerespektētu sākotnējos mērķus un nodomus.

Fonda pagaidu valdē iniciatori apstiprinājuši V. Muižnieku, V. Gulēnu, O. Pavlovski, G. Kaugaru, I. Gaidi, J. Peniķi, L. Streipu, M. Romāni un E. Saviču. Sanāksme beigusies apņēmībā nākamajā gadā turpināt aicināt un meklēt dalībniekus, kas būs fonda dibinātāji.

Pagaidām nekādus avansus izsniegt negribētos, jo līdzšinējā prakse rāda, ka dažs labs jūsmīgi iecerēts pasākums vēlāk piedzīvo savu parasto čiku. Taču

Torontietis

RAIDĪJUMIEM

škus. Sabiedrisko domu iz pētīt veseli institūti.

itām organizācijām, tai tā prāv. N. Trepšas vadītāja JBA, turpretim ir pavisamēja informācija, un proti: u lietotās patriotiskās frāzē tautiešiem dzimtenē apnīst līdz kaklam. Latvijā nerietumu pasaules raidītju kuros iztīrā mietpilsoņas tendences un sasniegu («Laiks», 1968. g. 16.).

n visugalvenais, par ko šim neviens nav runājis, autājums, ko tad mēs īsti ai dzimtenē ar šādiem raiņiem gribētu teikt? Par ko

mēs runātu, ar kādām idejām grieztos pie tautas? Vai raidījums ieinteresētās personas ir pārdomājušas faktu, ka Latvijā pēckara gados izaugusi jauna paaudze, kas mācījusies padomju skolās un tur uzsūkusi sevī citu domāšanas veidu un lietu izpratni? Vai trimdas oficiālā ideoloģija par pirmskara Latvijas restaurāciju tiem pieņemama? Acīmredzot nē. Maz ticams, ka viņiem interesē mūsu centrālo organizāciju skajās, bet nereālās frāzes, pagātnes idealizēšana, trimdas vadošo personu slavināšana. Turklāt trimdas oficiālā ideoloģija jau gadiem atrodas sastinguma stāvoklī, bet ar veco,

konservatīvo dzimtenē nevienu ieinteresēt nevar.

Jeb varbūt runāsim uz vecajām mammiņām un onkuļiem, modināsim tajos sentimentālas atmiņas par aizgājušajiem laikiem un līdz ar tiem aizvadīto jaunību? Tā dēļ taču nav vērts tērēt līdzekļus. Vismaz pagaidām mums nav ko teikt savai tautai, jo neesam tam gatavi.

Varu saprast, ka V. Skultāna kungs, laikam gan visieinteresētākā persona raidījumu lietā, ir palicis pagaidām bez darba. Bet vai tādēļ vērts finansēt tpašus raidījumus?

Svečina atpūlgi
1968. g. dec.



kurš no mums gan būs tas, kas neveltis savas simpātijas labajai domai un gribai uz visdažādāko uzskatu cilvēku sadarbības pamata rast stabilu materiālo bāzi latviešu kultūras darba atbalstīšanai svešumā? Un galvenais — pilnīgā neatkarībā no tiem pseidonacionālajiem «kultūrtrēģeriem», kas pierādījuši savu negribu šo vissvarīgāko mūsu darbu atbalstīt un par kuriem veltīgi lolot ilūzijas, ka viņi varētu «kļūt gribīgāki».

I. Sen. Kalamazu, Mich.

Lasītāja replika

Zvirbuļu būšana

Ja kāds nemtu par pilnu dedzīgās runas, kādas protam teikt savos saiešanas namos, tad nepalīktu ne kripatiņas šaubu, ka letīni ir visā pasaulē lielākie patrioti, kas pēc pirmā aicinājuma gatavi nolikt savas galvas uz ežinas. Taču pavīsam tā vis nav. Mūsu avīzēs var lasīt, ka «Amerikas latv. ap-

vienība jau vairāk nekā gadu meklē kvalificētu informācijas darbinieku savam informācijas direktora postenim. Tas ir, lai arī pieticīgu taču algots pilna darba laika darbs. Bet šāds darbinieks nav atrasts vēl tagad.» Kur šis palicis? Izrādās, «finansiālā bāze nepietiekami stabila», I.

Prozīt!

Ak, nabaga «trimdas vadoni»! Sūrs un grūts ir viņu liktenis! To tā isti izprotam un izjūtam, izlasījuši «Laika» 89. numurā ievadsleja ievietoto Harija Mindenberga rakstītu: «Dziesmu svētki, Latvijas 50 gadu skate, nesena Amerikas latv. apvienības kongress Vašingtonā, ALA informācijas izdevums angļu, franču un spāņu valodā un vēl citi pasākumi no nedaudzajiem darītājiem ir prasījuši daudzas, daudzas darba stundas.» Kas tad nekaitot ierindas «trimdiniekam» — tas tik izslaukot ar spodru nēzdodziņu valgās

sāja apaļus 20.000 dolārus, t. i., vismaz piekto daļu «jubilejai» saziēdoto līdzekļu. Lielāko daļu šīs prāvās summas paņēma honorārs prominentajam autoram, tādēļ brošūra iespiesta visai nelielā, tikai 12.000 eksemplāru metienā. Taču arī tas izrādījies pārspīlēts, jo amerikāņu sabiedrībā acīmredzot par tāda veida produkciju intereses nav. Lai tiktu valā no brāķa preces, ALA vadītāji izdomājuši ģeniālu plānu — amerikāņu «informēšanai» domāto brošūru jāizpērk pašiem latviešiem! Un Harijs Mindenbergs mīļā naivitātē mudina: «Vai esam padomājuši, ko šodien Amerikā nozīmē viens dolārs? Vai mūsu novembra izdevumu budžets būs iedragāts, ja katrs iegādāsies vismaz «Latvia» 5 eksemplārus — vienu mazbērniem, vienu bērniem... vienu savam labākajam kaimiņam, vienu savam darba biedram?»

cionālā fo
Country a
stāvis zin
šo kapitā
tēm nav l
nerunājo
tēkām,»
Putekļi k
dziem gad
da Spekke
ber Routes
nevajadzī
mēr, sap
«Tautas b
Bērziņam
beidzot ta
nished Cri
Coexistenc
«Teiks, k
jakiem tā
H. Minden
minas par